

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Udlændinge- og Integrationsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 23 maj 2024
Kontor: Sikkerhedskontor I
Sagsbeh: Henrik Bjelke Hansen
Sagsnr.: 2024-05938
Dok.: 3275611

Besvarelse af spørgsmål nr. 403 (Alm. del) fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 403 (Alm. del), som Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg har stillet til justitsministeren den 25. april 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Betina Kastbjerg (DD).

Peter Hummelgaard

/

Michelle Argir Simonsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 403 (Alm. del) fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af Bjelkerapportens forslag om elektronisk overvågning af mobiltelefoner fra løsladte terrordømte og radikaliserede redegøre for effektiviteten af forslaget, hvis de overvågede skifter telefon, bruger taletidskort eller stjæler andre personers telefoner til eget brug? Vil ministeren herudover redegøre for, om elektronisk overvågning via fodlænke er et bedre værktøj til overvågning og sporing af terrordømte og radikaliserede?”

Svar:

1. Danskernes sikkerhed er regeringens allerhøjeste prioritet, og regeringen tager den trussel, som løsladte terrordømte og radikaliserede udgør, ekstremt alvorligt. Det er afgørende, at vi sætter målrettet ind over for radikalisering – også i forbindelse med løsladelse fra fængslerne og på landets udrejsecentre – så vi mindsker risikoen for angreb og radikalisering uden for fængslerne.

Derfor nedsatte den daværende justitsminister en indsatsgruppe, der siden 2020 har arbejdet med tiltag, som skal være med til at styrke indsatsen over for løsladte terrordømte og radikaliserede indsatte både i fængslerne og efter, de er løsladt. Indsatsgruppen har haft deltagelse af repræsentanter fra Kriminalforsorgen, Hjemrejsestyrelsen, Politiets Efterretningstjeneste (PET), Justitsministeriet samt Udlændinge- og Integrationsministeriet. Herudover har Rigspolitiet været inddraget i arbejdet.

Justitsministeriet oversendte den 14. marts 2024 indsatsgruppens anden og sidste delrapport om den danske indsats over for løsladte terrordømte og radikaliserede til Folketingets Retsudvalg samt Udlændinge- og Integrationsudvalget, hvorefter rapporten blev offentliggjort, jf. REU (Alm. del), Bilag 161.

Indsatsgruppen kommer i rapporten med 15 overordnede anbefalinger til, hvordan vi bedst håndterer truslen fra løsladte terrordømte og radikaliserede i fremtiden. Indsatsgruppen anbefaler bl.a. – i lyset af, at der i udlandet anvendes elektronisk overvågning via enten fodlænke eller sporing via mobiltelefon til at sikre overholdelse af kontrolforanstaltninger vedrørende færden – at det kan overvejes, om det i Danmark på sigt skal gøres muligt at

pålægge terrordømte og radikaliserede, der udgør en terrortrussel, elektronisk overvågning via fodlænke eller sporing via mobiltelefon (anbefaling 10.2). Følgende fremgår af indsatsgruppens opsummering vedr. anbefaling 10.2:

”Der er forskellige styrker og svagheder forbundet med henholdsvis fodlænke og teleobservation via mobiltelefon som monitoringsredskab. Fodlænken er som beskrevet primært nyttig i forhold til at kunne føre kontrol med andre vilkår, som regulerer den pågældendes færden, og har dermed først og fremmest en værdi under prøveløsladelse, hvor de prøveløsladte typisk vil være underlagt en lang række vilkår. I forhold til situationen efter afsoning af den fulde straffetid vil en fodlænke udelukkende have værdi i tilsynet med de terrordømte, der er idømt et opholdsforbud, idet teknologien automatisk kan alarmere myndighederne ved overtrædelser. Konkret muliggør teknologien, at der opsættes særlige zoner omkring forbudte opholdssteder, således at overvågningsudstyret afgiver alarm, hvis den terrordømte ulovligt indfinder sig. Dette vil potentielt være en styrkelse i forhold til i dag, hvor politiets tilsyn med opholdsforbuddet gennemføres som led i politiets almindelige opgavevaretagelse, herunder politiets almindelige patruljeringsopgaver. Det betyder, at håndhævelsen forudsætter, at politiet i forbindelse med deres almindelige arbejde træffer og registrerer personen i et område omfattet af opholdsforbuddet. Det bemærkes, at danske myndigheder ikke aktuelt råder over denne form for GPS-baseret fodlænke-teknologi.

Sammenlignet med fodlænke giver sporing via mobiltelefon (teleobservation) langt mindre præcise lokalitetsdata og kan samtidig ikke anvendes til automatisk alarmering af myndighederne, hverken hvis personen overtræder et opholdsforbud eller undlader at have telefonen på sig. Det er derudover lettere at omgå kontrollen med ens færden, idet enheden i modsætning til en fodlænke ikke er fastmonteret. Der er dog visse fordele ved teleobservation, som ikke kan opnås med GPS-fodlænke. Navnlig at teleobservation – i den schweiziske udformning – gør det muligt at føre kontrol med ikke bare, hvor personen befinder sig, men også med hvem, hvornår og hvor længe den overvågede person er i kommunikation med andre. Dette gør redskabet egnet til at føre kontrol med ikke bare opholdsforbuddet, men også kontaktforbuddet for så vidt angår opkaldsoplysninger. Derudover er overvågning via mobiltelefon langt mindre krævende og belastende for den pågældende person i sammenligning med en fodlænke, da overvågningen er mindre synlig og dermed mindre stigmatiserende. I en sammenligning mellem de to former for elektronisk overvågning er det desuden værd at nævne, at politiet i forvejen er vant til at arbejde med både teledata og GPS-overvågning, men ikke med GPS-overvågning via fodlænke,

hvorfor der kan være en implementeringsmæssig fordel ved at anvende sporing via teledata.

På baggrund heraf kan det overvejes, om det ligesom i Schweiz på sigt skal gøres muligt at pålægge terrordømte og radikaliserede elektronisk overvågning via enten GPS-fodlænke eller teleobservation til at sikre overholdelse af kontrolforanstaltninger efter løsladelse. I sammenligning med de udenlandske modeller er der relativt få kontrolforanstaltninger i Danmark vedrørende terrordømtes færden, og derfor vil fodlænke og/eller teleobservation efter endt afsoning have en relativt begrænset effekt i forhold til terrortruslen. Elektronisk overvågning via fodlænke eller teleobservation vil kunne indgå i tilsynet med opholdsforbud og/eller kontaktforbud, men vil ikke kunne erstatte andre monitoringsindsatser. Dertil er det væsentlig at understrege, at elektronisk overvågning via fodlænke eller teleobservation er forholdsvist ressourcekrævende.”

2. Indsatsgruppens arbejde er uhyre vigtigt, og de nye anbefalinger indeholder bud på vigtige udvidelser af de redskaber, myndighederne har til rådighed i dag. Myndighederne har allerede implementeret de initiativer, der vedrører et styrket myndighedssamarbejde om radikaliseringsbekymringer på udrejsecentre (anbefaling 15.1-15.3). Herudover har regeringen – i lyset af, at der allerede i 2024 forventes at blive løsladt en række personer med aktiv bekymring for radikaliseringsbekymringer – besluttet at igangsætte de initiativer i rapporten, der vedrører en styrkelse af PET's efterretningsmæssige indsats (anbefaling 10.3) og forebyggende indsatser på udrejsecentre (anbefaling 14.1), herunder særligt på Kærshovedgård. Videre har regeringen den 28. februar 2024 fremsat et lovforslag, der skal sikre yderligere begrænsning af adgangen til våbentilladelse og medlemskab af skytteforeninger for bl.a. terrordømte (som omtalt i anbefaling 5.1, 5.2 og 6.1). Det er tiltag, som er med til at styrke sikkerheden omkring terrordømte og løsladte radikaliserede, så vi mindsker risikoen for terror og radikaliseringsbekymringer uden for fængslerne, herunder også på landets udrejsecentre.

Regeringen overvejer nu indsatsgruppens øvrige anbefalinger og vil herefter fremlægge en plan for den videre håndtering heraf. Det er dog vigtigt at understrege, at PET og andre relevante myndigheder allerede i dag er meget opmærksomme på den trussel, som udgår fra løsladte terrordømte og radikaliserede personer. PET følger relevante miljøer tæt og iværksætter naturligvis de sikkerhedsforanstaltninger, som situationen kræver. Det vil myndighederne naturligvis fortsætte med.